

8. osztály

15. óra

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. A megoldásra összesen **45 perced** van. Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj! Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál, a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

1. Az alábbi összetett szavak előtagja minden csoportban ugyanaz a testrészt. Melyek ezek? Írd a betűjelek mellé a megfelelő szót!

a)	b)	c)	d) .....
...üveg	...tánc	...hossz	...hős
...pont	...pók	...vitorla	...kosár
...határ	...izom	...üreg	...harmonika

2. Egészítsd ki a hiányzó mássalhangzókkal az alábbi mondatokat! Írd a megfelelő számot a hiányzó betű helyére!

1 = rövid mássalhangzó   2 = hosszú mássalhangzó

- a) Ha rövid a kardod, tol.....(d) meg egy lépéssel!
b) Már zölde.....nek (l) a fák!
c) Bátran szö.....etek (j) merész terveket!
d) A fiú arca hirtelen sápad .....á(t) vált.
e) Hosszasan próbálgatta a vi.....hangot (sz).
f) Az kapja a koronát, aki a királyt ját.....a (sz).

3. Milyen típusú vagy milyen műfajú szövegben olvasható az alábbi mondatokat? Írd a pontozott vonalra a megoldást!

A) A legkisebb fiú elindult szerencsét próbálni.

.....

B) Vásárolni mentem. Ebéd a tűzhelyen. Anyu.

.....

C) Remélem, a jövő héten személyesen is találkozhatunk.

.....

D) Áramszünet miatt zárva.

.....

4. Olvasd el figyelmesen a következő versrészletet, majd válaszolj a kérdésekre!

Szabó T. Anna: Famese (részlet)

Volt egyszer egy facsalád,
nem volt családfája,
a sok kicsi facsemete
csak felnyurgult, úgy nőtt bele
a faiskolába.
– Értitek a faanyagot?
Minek vágtok fapofát? –
Így faggatta őket legott
a fatanáruraság.
De a sok kis facsemete
inkább csak fagottozott,
fabulákat fabrikált, vagy
fafagyit falatozott,
de a fatudományokhoz
fajankónak bizonyult,
a többi fakockafejhez
sehogyan se viszonyult.

I. A fa- kezdetű szavak közül melyek **nem** származnak a fa (növény- és anyagnevet jelölő) szóból?

Írj 3 példát!

.....

II. Mit jelentenek a következő szavak? Helyettesítsd egy-egy szinonimával!

felnyurgult: .....

fajankó: .....

III. Milyen verselés jellemző a költeményre?

.....

IV. Milyen mássalhangzótörvény van a **vágtok** szóban? Húzd alá a megfelelőt!

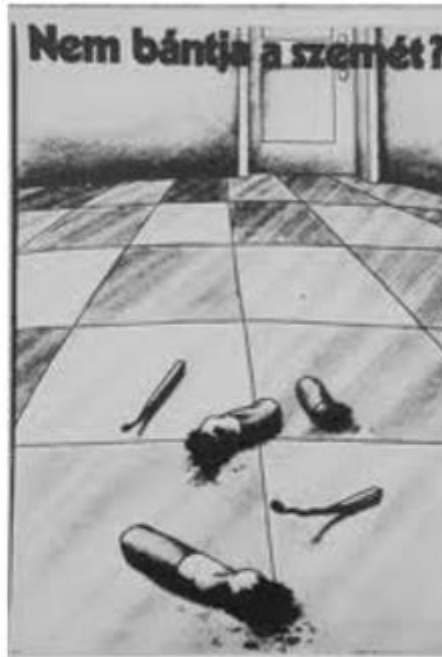
jelöletlen teljes hasonulás

képzés helye szerinti részleges hasonulás

zöngéesség szerinti részleges hasonulás

összeolvadás

b) Nézd meg figyelmesen a képet, majd oldd meg a feladatokat!

I. Magyarázd meg, milyen nyelvi humorra, ötletre épül a környezetvédelmi plakátnak a szövege!

.....
.....
.....

II. A hangalak és jelentés viszonya alapján milyen típusú szó a **szemét**?

.....

5. Jelentése alapján melyik szó nem illik a sorba? Húzd alá!

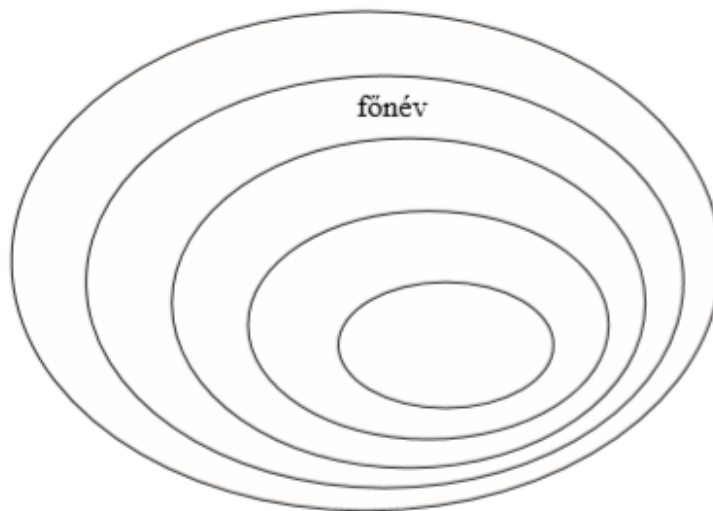
- a) jámbor — szelíd — béketűrő — megalkuvó — türelmes
- b) kitartó — szívós — önző — állhatatos — rendíthetetlen
- c) ármánykodik — fondorkodik — acsarkodik — áskálódik — csúfolódik
- d) balzsam — gyógyír — zsombék — kence — gyógykenőcs

6. Aláhúzással jelöld meg, hogy az egyes sorokban melyik írásmód a helyes!

a) Szabolcsal	Szabolccsal	Szabolcscsal
b) Babits-csal	Babitssal	Babitscsal
c) Kodály-lyal	Kodályyal	Kodályjal
d) %-val	%-kal	%-al
e) Beatrixszal	Beatrix-szal	Beatrixxal

7. Írd be az alábbi ábra megfelelő helyére az alábbi kifejezéseket!

főnév   **Balaton**   **névszó**   **földrajzi név**   **tulajdonnév**

8. A következő szólások mindegyikében egy-egy oda nem illő szó található. Húzd alá a hibás szót, és a helyeset írd a pontvonalra!

- a) Száz mondatnak is egy a vége. ....
- b) Állához veri a garast. ....
- c) Farkasra bízza a káposztát. ....
- d) Két darálóban őrölnek. ....

9. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

Egy palack levegő

Ha Budapesten, a Frankel Leó utcában bűvárruhás embereket látsz, ne döbbenj meg! Nem a Dunában akarnak megmártózni, és jelmezbálba se készülnek – csak éppen a Molnár János-barlangba, Magyarország legnagyobb víz alatti üregrendszerébe tartanak, amelynek a bejárata itt található. Akár negyven méter mélységbe is le lehet merülni, gyönyörű, tiszta a vize, és olyan hatalmas, hogy még mindig van felfedezetlen része.

Hazánkban számos termálvizes barlangban lehet bűvárkodni, és sok tó is alkalmas a gyakorlásra. A bűvárkodás biztonságos sportág, mert az egész világra kiterjedő szabályozás miatt csak az merülhet le, aki elvégezte a megfelelő tanfolyamot. Ez persze nem vonatkozik az egyszerű lubickolásra, csak az igazi bűvárkodásra, ami legalább öt méter mélyen, meghatározott mennyiségű levegő felhasználásával zajlik. A mozgásukban akadályozottak, vakok és gyengén látók is kipróbálhatják, mert új, csodálatos élményt jelent, hogy függőlegesen is mozoghatunk.

Már hétévesen elkezdhető a felkészülés. Először az uszodában kell megtanulnod az alapokat, például hogy legalább kétszáz métert folyamatosan tudj úszni. A bűvártanfolyam elvégzése után nemzetközi igazolványt kapsz, ezt kell bemutatnod a bűvárbázisokon. A merüléseidről naplót kell vezetned, ezzel igazolod, hogy mennyi tapasztalatot szereztél. Az se baj, ha nincs saját felszerelésed, mert a bázisokon minden kölcsönözhető, és nem kerül többbe, mint egy csónakbérlés.

Nem kell aggódnod a külföldi bűvárkodás miatt sem, mert ha nem is beszéled az ország nyelvét, könnyedén megértetheted magad: a víz alatti nyelv nemzetközi! A bűvártanfolyamon megtanítyák a huszonöt legfontosabb kézjelet. Például, ha minden rendben van, o betűt formálunk az ujjunkkal. Ha messze van a hajó vagy a part, a testünkkel is mutathatjuk az o betűt: két karunkat a fejünk fölött összekulcsoljuk. A különféle víziállatokat is jelezhetjük, például a cápát úgy mutatjuk, hogy a homlokunk közepéhez illesztjük függőlegesen a tenyerünket.

A bűvárok palackból lélegeznek, de hogy ne kelljen telefonfülke méretű palackot magukkal vinniük, nagy nyomással összepréselik a levegőt. A hobbibűvárok maximum 40 méter mélyre mennek le, de a technikai bűvárok akár több száz méterre is lemerülnek. Ők nem sűrített levegőt szívnak be, hanem más gázokat, és ehhez persze különleges képzés kell. Speciális ruhában még hét kilométer mélyen is dolgoznak bűvárok: olajvezetéket, internetkábelt fektetnek.

A bűvárok jelmondatát akkor is érdemes észben tartanod, ha csak lubickolsz a part közelében: *Hozz fel mindent a víz alól, ami belefér a fényképezőgépedbe, és hagyj lent mindent, ami nem!*

(Halász Károly nyomán)

a) Miért biztonságos sportág a bűvárkodás?

.....
.....

b) Mi a különbség a hobbibűvárok és a technikai bűvárok között? Két különbséget említs!

	hobbibűvárok	technikai bűvárok
1.		
2.		

c) Mit jelent az, hogy „a víz alatti nyelv nemzetközi”?

.....
.....

d) Írd a pontvonalra, hogy mit üzennek az alábbi bűvárjelzések!

I.

II.

.....

e) Karikázd be a megfelelő! Bűvárkodhat-e az, aki:

vak	igen – nem
nem tud 2000 métert leúszni	igen – nem
nem rendelkezik saját bűvárfelszereléssel	igen – nem

f) Értelmezd a bűvárok jelmondatát!

.....
.....
.....

